

I

(Akti, katerih objava je obvezna)

UREDBA (ES) št. 1889/2006 EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA**z dne 20. decembra 2006****o uvedbi instrumenta financiranja za spodbujanje demokracije in človekovih pravic po svetu**

EVROPSKI PARLAMENT IN SVET EVROPSKE UNIJE STA –

ob upoštevanju Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti ter zlasti členov 179(1) in 181a(2) Pogodbe,

ob upoštevanju predloga Komisije,

v skladu s postopkom, določenim v členu 251 Pogodbe ⁽¹⁾,

ob upoštevanju naslednjega:

(1) Predlagan je nov okvir za načrtovanje in zagotavljanje pomoči, katerega namen je doseči večjo učinkovitost in preglednost zunanje pomoči Skupnosti. Uredba Sveta (ES) št. 1085/2006 z dne 17. julija 2006 ⁽²⁾ vzpostavlja instrument za predpristopno pomoč (IPA) za pomoč Skupnosti državam kandidatkam in potencialnim državam kandidatkam. Uredba (ES) št. 1638/2006 ⁽³⁾ Evropskega parlamenta in Sveta z dne 24. oktobra 2006 ustanavlja evropski instrument sosedstva in partnerstva (ENPI), ki zagotavlja neposredno podporo evropski sosedski politiki EU. Uredba (ES) št. 1889/2006 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. decembra 2006 ⁽⁴⁾ uvaja instrument za financiranje razvojnega sodelovanja (DCI). Uredba Sveta (ES) št. 1889/2006 z dne 20. decembra 2006 ⁽⁴⁾ uvaja instrument financiranja za sodelovanje z industrializiranimi in drugimi državami in ozemlji z visokimi dohodki (ICI). Uredba (ES) št. 1717/2006 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 15. novembra 2006 ⁽⁵⁾ vzpostavlja instrument za stabilnost (IFS), ki zagotavlja pomoč v kriznih razmerah in v nastajajočih kriznih razmerah ter v primeru posebnih svetovnih in nadregionalnih nevarnosti. Ta uredba uvaja instrument financiranja za spodbujanje demokracije in človekovih pravic po svetu (Evropski instrument za demokracijo in človekove pravice), ki omogoča neodvisno pomoč brez soglasja vlad in drugih javnih organov tretjih držav.

(2) Člen 6(1) Pogodbe o Evropski uniji določa, da Unija temelji na načelih svobode, demokracije, spoštovanja človekovih pravic in temeljnih svoboščin ter pravne države, načelih, ki so skupna državam članicam.

(3) Spodbujanje, razvoj in utrjevanje demokracije in pravne države ter spoštovanja človekovih pravic in temeljnih svoboščin je glavni cilj razvojne politike Skupnosti ter njenega gospodarskega, finančnega in tehničnega sodelovanja s tretjimi državami ⁽⁶⁾. Zavezanost spoštovanju, spodbujanju in varovanju demokratičnih načel in človekovih pravic je bistveni element pogodbenih odnosov Skupnosti s tretjimi državami ⁽⁷⁾.

(4) Ta instrument financiranja prispeva k doseganju ciljev izjave o razvojni politiki o Evropskem soglasju o razvoju, skupno sprejete s strani Sveta in predstavnikov vlad držav članic, ki so se sestali v okviru Sveta, Evropskega parlamenta in Komisije dne 20. decembra 2005 ⁽⁸⁾. To soglasje poudarja, da je „napredek pri varovanju človekovih pravic, odgovornem vodenju države in demokratizaciji temeljnega pomena za zmanjšanje revščine in trajnostni razvoj“, s čimer prispeva k doseganju razvojnih ciljev tisočletja.

(5) Ker Evropsko soglasje o razvoju potrjuje, da je spodbujanje enakosti spolov in pravic žensk temeljna človekova pravica in vprašanje socialne pravičnosti, povrh pa lahko prispeva k uresničevanju razvojnih ciljev tisočletja, Akcijskega programa iz Kaira in Konvencije o odpravi vseh oblik diskriminacije žensk, je enakopravnost spolov pomemben sestavni del te uredbe.

⁽¹⁾ Mnenje Evropskega parlamenta z dne 12. decembra 2006 (še ni objavljeno v Uradnem listu) in Sklep Sveta z dne 20. decembra 2006.

⁽²⁾ UL L 210, 31.7.2006, str. 82.

⁽³⁾ UL L 310, 9.11.2006, str. 1.

⁽⁴⁾ UL L 386, 29.12.2006, str. 1

⁽⁵⁾ UL L 327, 24.11.2006, str. 1.

⁽⁶⁾ Sporočilo Komisije z dne 8. maja 2001 o vlogi Evropske unije pri spodbujanju človekovih pravic in demokratizacije v tretjih državah.

⁽⁷⁾ Sporočilo Komisije z dne 23. maja 1995 o vključitvi spoštovanja demokratičnih načel in človekovih pravic v sporazume med Skupnostjo in tretjimi državami.

⁽⁸⁾ UL C 46, 24.2.2006, str. 1.

- (6) Ta instrument financiranja prispeva k doseganju cilja Skupne zunanje in varnostne politike Unije, kakor je določen v členu 11(1) Pogodbe o Evropski uniji in oblikovan s smernicami EU, v zvezi z razvojem in utrjevanjem demokracije in pravne države ter spoštovanjem človekovih pravic in temeljnih svoboščin.
- (7) Prispevek Skupnosti k razvoju in utrjevanju demokracije in pravne države ter spoštovanja človekovih pravic in temeljnih svoboščin temelji na splošnih načelih, ki jih vzpostavlja Mednarodna listina o človekovih pravicah in kateri koli instrument človekovih pravic, sprejet v okviru Združenih narodov (ZN), kakor tudi zadevni regionalni instrumenti človekovih pravic.
- (8) Demokracija in človekove pravice so neločljivo povezane. Temeljni svobodi izražanja in združevanja sta osnovna pogoja za politični pluralizem in demokratični proces, demokratični nadzor in delitev oblasti pa sta bistvenega pomena za ohranjanje neodvisnega sodstva in pravne države, ki sta potrebna za učinkovito varovanje človekovih pravic.
- (9) Človekove pravice se obravnavajo v luči splošno sprejetih mednarodnih norm, na demokracijo pa je treba gledati tudi kot na proces, ki se razvija od znotraj in vključuje vse dele družbe ter vrsto ustanov, zlasti demokratične nacionalne parlamente, ki morajo zagotavljati udeležbo, zastopanost, odzivnost in odgovornost. Naloga zgraditi in ohranjati kulturo človekovih pravic in poskrbeti, da demokracija deluje za državljane, je sicer posebej nujna in težka v nastajajočih demokracijah, vendar je v svojem bistvu nenehen izziv, ki pripada predvsem prebivalstvu zadevne države, čeprav to ne zmanjšuje zavezanosti mednarodne skupnosti.
- (10) Za učinkovito, pregledno, pravočasno in prožno reševanje zgornjih vprašanj so po prenehanju veljavnosti Uredbe Sveta (ES) št. 975/1999 z dne 29. aprila 1999 o določitvi zahtev za izvajanje ukrepov na področju razvojnega sodelovanja, ki prispevajo k doseganju splošnega cilja razvijati in krepiti demokracijo in pravno državo ter spoštovati človekove pravice in temeljne svoboščine⁽¹⁾ in Uredbe Sveta (ES) št. 976/1999 z dne 29. aprila 1999 o določitvi zahtev za izvajanje dejavnosti Skupnosti, razen razvojnega sodelovanja, ki v okviru politike sodelovanja Skupnosti prispevajo k splošnemu cilju razvijati in krepiti demokracijo in pravno državo ter spoštovati človekove pravice in temeljne svoboščine v tretjih državah⁽²⁾, ki sta pravni podlagi za Evropsko pobudo za demokracijo in človekove pravice in ki prenehata veljati 31. decembra 2006, potrebni posebni finančni viri in posebni instrument financiranja, ki lahko še naprej neodvisno delujejo in hkrati še naprej dopolnjujejo in krepijo sorodne instrumente Skupnosti za zunanjo pomoč ter Sporazum o partnerstvu med članicami Skupine afriških, karibskih in pacifiških držav na eni strani ter Evropsko skupnostjo in njenimi članicami na drugi strani⁽³⁾ ter človekoljubno pomoč.
- (11) Pomoč Skupnosti v skladu s to uredbo je namenjena dopolnitvi različnih drugih orodij za izvajanje politik EU v zvezi z demokracijo in človekovimi pravicami, ki segajo od političnega dialoga in diplomatskih ukrepov do raznih instrumentov finančnega in tehničnega sodelovanja, vključno z geografskimi in tematskimi programi. Dopolnjevala bo tudi intervencije instrumenta za stabilnost, ki so bolj povezane s kriznimi razmerami.
- (12) Poleg ukrepov in kot dopolnilo ukrepom, ki so dogovorjeni s partnerskimi državami v okviru sodelovanja na podlagi instrumenta za predpristopno pomoč, evropskega sosedskega in partnerskega instrumenta, instrumenta razvojnega in gospodarskega sodelovanja, Sporazuma iz Cotonouja z državami AKP, instrumenta za sodelovanje z industrijsko razvitimi državami ter drugimi državami in ozemlji z visokimi dohodki in instrumenta za stabilnost, zagotavlja v skladu s to uredbo Skupnost zlasti pomoč za reševanje globalnih, regionalnih, nacionalnih in lokalnih vprašanj v zvezi s človekovimi pravicami in demokratizacijo v partnerstvu s civilno družbo, kar zajema vse oblike družbenega delovanja posameznikov ali skupin, neodvisnih od države ter dejavnih na področju človekovih pravic in pospeševanja demokracije.

⁽¹⁾ UL L 120, 8.5.1999, str. 1. Uredba, kakor je bila nazadnje spremenjena z Uredbo (ES) št. 2110/2005 Evropskega parlamenta in Sveta (UL L 344, 27.12.2005, str. 1).

⁽²⁾ UL L 120, 8.5.1999, str. 8. Uredba, kakor je bila nazadnje spremenjena z Uredbo (ES) št. 2112/2005 (UL L 344, 27.12.2005, str. 23).

⁽³⁾ UL L 317, 15.12.2000, str. 3, UL L 385, 29.12.2004, str. 88.

- (13) Še več, medtem ko morajo biti cilji v zvezi z demokracijo in človekovimi pravicami vedno bolj vključeni v vse instrumente financiranja zunanje pomoči, bo imela pomoč Skupnosti v skladu s to uredbo posebno dopolnilno in dodatno vlogo zaradi svoje globalne narave in ker je njeno delovanje neodvisno od odobritve vladnih in drugih javnih organov tretje države. To omogoča sodelovanje s civilno družbo glede občutljivih vprašanj v zvezi s človekovimi pravicami in demokracijo, vključno s človekovimi pravicami priseljencev, pravicami prosilcev za azil in notranje razseljenih oseb, ter zagotavlja prilagodljivost pri odzivanju na spreminjajoče se okoliščine ali pri podpiranju inovacij. Omogoča tudi zmožnost Skupnosti, da oblikuje in podpre posebne cilje in ukrepe na mednarodni ravni, ki niso niti geografsko povezani niti se ne nanašajo na krizne razmere, pri katerih bi bil lahko potreben nadnacionalni pristop ali bi vključevale dejavnosti znotraj Skupnosti pa tudi v vrsti tretjih držav. Zagotavlja potreben okvir za dejavnosti, kot je podpora neodvisnim misijam EU za opazovanje volitev, ki zahtevajo skladnost politike, enoten sistem upravljanja in skupne standarde izvajanja.
- (14) V razvoj in krepitev demokracije na podlagi te uredbe bi morali biti vključeni demokratični parlamenti z njihovimi zmogljivostmi za podporo in spodbujanje demokratičnih reformnih procesov. Zato morajo biti v skladu s to uredbo do financiranja upravičeni tudi nacionalni parlamenti, če je to potrebno za doseganje ciljev iz uredbe, razen če se predlagani ukrep lahko financira iz instrumenta Skupnosti za zunanjo pomoč.
- (15) „Smernice za krepitev operativnega usklajevanja med Skupnostjo, ki jo predstavlja Komisija, in državami članicami na področju zunanje pomoči“ z dne 21. januarja 2001 poudarjajo potrebo po boljšem usklajevanju zunanje pomoči EU na področjih podpiranja demokratizacije in spodbujanja spoštovanja človekovih pravic in temeljnih svoboščin po svetu. Komisija in države članice bi morale zagotoviti, da se njihovi ukrepi pomoči dopolnjujejo. Komisija in države članice bi morale zagotoviti, da se njihovi ukrepi pomoči dopolnjujejo in so skladni, da se prepreči prekrivanje in podvajanje. Komisija in države članice bi si morale prizadevati za tesnejše sodelovanje z donatorji. Politika Skupnosti na področju razvojnega sodelovanja bi morala dopolnjevati politike držav članic.
- (16) Zaradi pomembnosti in obsega pomoči Skupnosti pri spodbujanju demokracije in človekovih pravic si mora Komisija prizadevati za redno in pogosto izmenjavo informacij z Evropskim parlamentom.
- (17) Komisija se mora posvetovati s predstavniki civilne družbe ter drugimi donatorji in akterji, čim je to v procesu načrtovanja programov primerno, da bi omogočili njihove prispevke in zagotovili, da se dejavnosti v zvezi s pomočjo čim bolj medsebojno dopolnjujejo.
- (18) Skupnost mora biti sposobna hitrega odziva na nepredvidene potrebe in v izjemnih okoliščinah, da bi izboljšala verodostojnost in učinkovitost svoje zavezanosti spodbujanju demokracije in človekovih pravic v državah, v katerih nastanejo take razmere. Zaradi tega je potrebno, da ima Komisija možnost odločati o posebnih ukrepih, ki niso zajeti v strateških dokumentih. Ta instrument za upravljanje pomoči ustreza instrumentom, vključenim v druge instrumente financiranja zunanje pomoči.
- (19) Skupnost bi tudi morala biti sposobna prožnega in pravočasnega odziva na specifične potrebe zagovornikov človekovih pravic v obliki ad hoc ukrepov, za katere ni potreben razpis za oddajo predlogov. Poleg tega je v skladu s pogoji iz Finančne uredbe možno, da so upravičeni tudi subjekti, ki po veljavnem nacionalnem pravu niso pravne osebe.
- (20) Ta uredba določa finančna sredstva za obdobje 2007–2013, in predstavlja prednostni referenčni okvir za proračunski organ v smislu točke 37 Medinstitucionalnega sporazuma z dne 17. maja 2006 med Evropskim parlamentom, Svetom in Komisijo o proračunski disciplini in dobrem finančnem poslovanju ⁽¹⁾.
- (21) Treba je zagotoviti finančno podporo Evropskemu meduniverzitetnemu centru za človekove pravice in demokratizacijo, ki zagotavlja evropski magistrski program na področju človekovih pravic in demokratizacije ter program štipendij „EU-UN Fellowship Programme“, potem ko konec leta 2006 preneha veljati Sklep št. 791/2004/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 21. aprila 2004 o akcijskem programu Skupnosti za spodbujanje organov, ki so aktivne na evropski ravni ter podpirajo posebne dejavnosti na področju izobraževanja in usposabljanja ⁽²⁾, ki je pravna podlaga za financiranje.
- (22) Misije EU za opazovanje volitev pomembno in uspešno prispevajo k demokratičnim procesom v tretjih državah ⁽³⁾. Vseeno pa je spodbujanje demokracije precej več kot zgolj sodelovanje pri volilnem procesu. Odhodki za misije EU za opazovanje volitev zato ne bi smeli predstavljati nesorazmerno velike vsote glede na celotna razpoložljiva sredstva v okviru te uredbe.

⁽¹⁾ UL C 139, 14.6.2006, str. 1.

⁽²⁾ UL L 138, 30.4.2004, str. 31.

⁽³⁾ Sporočilo Komisije z dne 11. aprila 2000 o pomoči in opazovanju EU na volitvah.

(23) Ukrepe, potrebne za izvajanje te uredbe, bi bilo treba sprejeti v skladu s Sklepom Sveta 1999/468/ES z dne 28. junija 1999 o določitvi postopkov za uveljavljanje izvedbenih pooblastil, dodeljenih Komisiji ⁽¹⁾.

(24) V skladu z načelom sorazmernosti je za doseg osnovnih ciljev te uredbe potrebno in primerno določiti pravila glede evropskega instrumenta za demokracijo in človekove pravice. Ta uredba ne prekoračuje tistega, kar je potrebno za doseg zadevnega cilja, v skladu s tretjim odstavkom člena 5 Pogodbe –

SPREJELA NASLEDNJO UREDBO:

NASLOV I

CILJI IN PODROČJE UPORABE

Člen 1

Cilji

1. Ta uredba uvaja evropski instrument za demokracijo in človekove pravice, s katerim Skupnost zagotavlja pomoč v okviru politike Skupnosti glede razvojnega sodelovanja ter gospodarskega, finančnega in tehničnega sodelovanja s tretjimi državami, ki prispeva k razvoju in utrjevanju demokracije in pravne države ter spoštovanja človekovih pravic in temeljnih svoboščin ter je v skladu z zunanjo politiko Evropske unije kot celoto.

2. Cilj take pomoči je zlasti:

- (a) povečanje spoštovanja in upoštevanja človekovih pravic in temeljnih svoboščin, kakor so razglašene v Splošni deklaraciji o človekovih pravicah in drugih mednarodnih in regionalnih instrumentih človekovih pravic, ter spodbujanje in utrjevanje demokracije in demokratičnih reform v tretjih državah, zlasti s podporo organizacijam civilne družbe, zagotavljanje podpore in solidarnosti zagovornikom človekovih pravic in žrtvam zatiranja in zlorabljanja, ter krepitev civilne družbe, ki deluje na področju spodbujanja človekovih pravic in demokracije;
- (b) podpiranje ter krepitev mednarodnega in regionalnega okvira za varstvo, spodbujanje in spremljanje človekovih pravic, spodbujanje demokracije in pravne države ter krepitev aktivne vloge za civilno družbo v navedenih okvirih;

- (c) krepitev zaupanja v volilne procese in njihove zanesljivosti, še zlasti prek misij za spremljanje volitev in prek večje podpore za lokalne organizacije civilne družbe v teh procesih.

Člen 2

Področje uporabe

1. Ob upoštevanju členov 1 in 3 se pomoč Skupnosti nanaša na naslednja področja:

- (a) spodbujanje in krepitev participativne in predstavniške demokracije, vključno s parlamentarno, in procesov demokratizacije, predvsem prek organizacij civilne družbe, med drugim pri:
 - i) uveljavljanju svobode zbiranja in združevanja, neovirane gibanja oseb, mnenja in izražanja, tudi umetniškega in kulturnega, neodvisnosti medijev, nemotenega dostopa do informacij ter ukrepov za odpravo administrativnih ovir pri uveljavljanju teh svoboščin, vključno z bojem proti cenzuri;
 - ii) krepitevi pravne države, uveljavljanju neodvisnosti sodstva, spodbujanju in vrednotenju pravnih in institucionalnih reform ter spodbujanju dostopa do sodnega varstva;
 - iii) spodbujanju in krepitevi vloge Mednarodnega kazenskega sodišča, ad hoc mednarodnih kazenskih sodišč, tranzicijskih sodnih postopkov ter mehanizmov za resnico in spravo;
 - iv) podpiranju reform za doseganje učinkovite ter pregledne demokratične odgovornosti in nadzora, vključno z nadzorom sektorjev varnosti in sodstva, ter spodbujanju ukrepov proti korupciji;
 - v) spodbujanju političnega pluralizma, demokratične politične zastopanosti in politične udeležbe državljanov pri demokratičnih reformnih procesih na lokalni, regionalni in državni ravni, pri čemer je še zlasti pomembna udeležba skupin, odrinjenih na družbeni rob;
 - vi) spodbujanju enakopravne zastopanosti moških in žensk v družbenem, gospodarskem in političnem življenju, ter podpori načelu enakih možnosti in politični zastopanosti žensk;
 - vii) podpori ukrepom za lažjo miroljubno spravo interesov skupin, vključno s podporo ukrepom za krepitev zaupanja v človekove pravice in demokratizacijo;

⁽¹⁾ UL L 184, 17.7.1999, str. 23. Sklep, kakor je bil spremenjen s Sklepom 2006/512/ES (UL L 200, 22.7.2006, str. 11).

- (b) spodbujanje in varovanje človekovih pravic in temeljnih svoboščin, kakor so razglašene v Splošni deklaraciji človekovih pravic in v drugih mednarodnih instrumentih v zvezi z državljanskimi, političnimi, gospodarskimi, socialnimi in kulturnimi pravicami, zlasti prek organizacij civilne družbe in med drugim:
- i) ukinitvi smrtne kazni, preprečevanju mučenja, grdega in drugega krutega, nečloveškega in ponižujočega ravnanja ali kaznovanja ter rehabilitaciji žrtev mučenja;
 - ii) podpori, varovanju in pomoči zagovornikom človekovih pravic v smislu člena 1 Deklaracije ZN o pravicah in odgovornosti posameznikov, skupin in družbenih organov za spodbujanje in zaščito splošno priznanih človekovih pravic in temeljnih svoboščin;
 - iii) boju proti rasizmu in ksenofobiji ter diskriminaciji na kakršni koli podlagi, vključno na podlagi spola, rase, barve kože, etničnega ali socialnega porekla, genetskih značilnosti, jezika, vere ali prepričanja, političnega ali drugega mnenja, pripadnosti narodnostni manjšini, premoženja, rojstva, invalidnosti, starosti ali spolne usmerjenosti;
 - iv) pravicam avtohtonega prebivalstva ter pravicam pripadnikov manjšin in etničnih skupin;
 - v) pravicam žensk, kakor so razglašene v Konvenciji o odpravi vseh oblik diskriminacije žensk in v izbirnih protokolih k tej konvenciji, vključno z ukrepi za boj proti pohabljanju ženskih spolnih organov, prisilnim porokam, zločinom iz časti, trgovino z ženskami in vsaki drugi obliki nasilja nad ženskami;
 - vi) pravicam otroka, kakor so razglašene v Konvenciji o otrokovih pravicah in v izbirnih protokolih k tej konvenciji, vključno z bojem proti delu otrok, trgovanju z njimi, njihovi prostituciji in rekrutiranju otrok za vojake;
 - vii) pravicam invalidov;
 - viii) spodbujanju poglobitnih delovnih standardov in družbene odgovornosti podjetij;
 - ix) izobraževanju, usposabljanju in spremljanju na področju človekovih pravic in demokracije ter področjih iz odstavka 1(a)(vii);
 - x) podpori lokalnim, regionalnim, nacionalnim in mednarodnim organizacijam civilne družbe, ki sodelujejo pri varovanju, krepitvi ali zagovarjanju človekovih pravic in pri ukrepih iz odstavka 1(a)(vii);
- (c) utrjevanje mednarodnega okvira za varovanje človekovih pravic, pravičnost, pravno državo in spodbujanje demokracije, zlasti
- i) z zagotavljanjem podpore mednarodnim in regionalnim instrumentom v zvezi s človekovimi pravicami, pravičnostjo, pravno državo in demokracijo;
 - ii) s spodbujanjem sodelovanja civilne družbe z mednarodnimi in regionalnimi medvladnimi organizacijami in s podpiranjem dejavnosti civilne družbe z namenom spodbujanja in spremljanja izvajanja mednarodnih in regionalnih instrumentov za človekove pravice, pravičnost, pravno državo in demokracijo;
 - iii) s spodbujanjem spoštovanja mednarodnega humanitarnega prava;
- (d) graditev zaupanja v demokratične volilne procese in večanje njihove zanesljivosti in preglednosti, zlasti
- i) prek uporabe misij EU za opazovanje volitev;
 - ii) z drugimi ukrepi za nadzor volilnih postopkov;
 - iii) s prispevanjem k razvoju sposobnosti organizacij civilne družbe za opazovanje volitev na regionalni in lokalni ravni ter podpiranjem njihovih pobud za krepitev udeležbe v volilnem postopku, kakor tudi nadaljnjim ukrepanjem;
 - iv) s podpiranjem ukrepov za izvajanje priporočil misij Evropske unije za opazovanje volitev, zlasti prek organizacij civilne družbe.
2. Spodbujanje in varstvo enakopravnosti med spoloma, pravic otrok, pravic avtohtonega prebivalstva, pravic invalidnih oseb ter načel, kot so krepitev moči posameznika, udeležba, nediskriminacija ranljivih skupin in odgovornost se, kadar je primerno, upošteva pri vseh ukrepih pomoči iz te uredbe.
3. Ukrepi pomoči iz te uredbe se izvajajo na ozemlju tretjih držav ali so neposredno povezani z razmerami, ki nastopijo v tretjih državah, ali so neposredno povezani z ukrepi na globalni ali regionalni ravni.

Člen 3

Dopolnjevanje in skladnost pomoči Skupnosti

1. Pomoč Skupnosti v skladu s to uredbo je skladna z okvirom politike Skupnosti na področju razvojnega sodelovanja in s splošno zunanjo politiko Evropske unije ter dopolnjuje pomoč, zagotovljeno v okviru zadevnih instrumentov Skupnosti za zunanjo pomoč in Sporazuma o partnerstvu med članicami Skupine afriških, karibskih in pacifiških držav na eni ter Evropsko skupnostjo in njenimi državami članicami na drugi strani. Dopolnilna pomoč Skupnosti v skladu s to uredbo se zagotovi za okrepitev ukrepov iz zadevnih instrumentov zunanje pomoči.
2. Komisija zagotovi, da so ukrepi, sprejeti v skladu s to uredbo, skladni s splošnim okvirom strateške politike Skupnosti in zlasti s cilji zgoraj navedenih instrumentov ter z drugimi zadevnimi ukrepi Skupnosti.
3. Za izboljšanje učinkovitosti in skladnosti ukrepov pomoči Skupnosti in držav članic Komisija zagotovi tesno usklajevanje med svojimi dejavnostmi in dejavnostmi držav članic tako na ravni odločanja kot na kraju samem. Usklajevanje vključuje pogosta in redna posvetovanja ter izmenjave pomembnih podatkov, tudi z drugimi donatorji, med različnimi fazami ciklusa pomoči, zlasti podatkov na ravni določenega področja.
4. Komisija obvešča Evropski parlament in z njim redno izmenjuje mnenja.
5. Komisija si prizadeva za redno izmenjavo informacij s civilno družbo na vseh ravneh, tudi v tretjih državah.

NASLOV II

IZVAJANJE

Člen 4

Splošni okvir za izvajanje

Pomoč Skupnosti v skladu s to uredbo se izvaja prek naslednjih ukrepov:

- a) strateški dokumenti in njihove revizije, kakor je ustrezno;
- b) letni akcijski programi;
- c) posebni ukrepi;
- d) ad hoc ukrepi.

Člen 5

Strateški dokumenti in revizije

1. Strateški dokumenti določajo strategijo Skupnosti glede pomoči Skupnosti v skladu s to uredbo, prednostne naloge Skupnosti, mednarodne razmere in dejavnosti glavnih partnerjev. Biti morajo skladni s splošnim namenom, cilji, obsegom in načeli iz te uredbe.
2. Strateški dokumenti določajo prednostna področja, izbrana za financiranje s strani Skupnosti, posebne cilje, pričakovane rezultate in kazalce uspešnosti. Navajajo tudi okvirna dodeljena finančna sredstva, v celoti in za prednostno področje; lahko so navedena v obliki razpona, kjer je to ustrezno.
3. Strateški dokumenti in njihove morebitne revizije ali razširitve se sprejmejo v skladu s postopkom, določenim v členu 17(2). Pokrivajo samo obdobje veljavnosti te uredbe. Strateški dokumenti se pregledajo na sredi obdobja ali priložnostno, če je to potrebno.
4. Komisija in države članice izmenjujejo informacije in se posvetujejo med seboj ter z drugimi donatorji in akterji, vključno s predstavniki civilne družbe, v začetni fazi postopka načrtovanja programov, da bi izboljšali dopolnjevanje med svojimi dejavnostmi sodelovanja.

Člen 6

Letni akcijski programi

1. Ne glede na člen 7 Komisija sprejema letne akcijske programe na podlagi strateških dokumentov in revizij iz člena 5.
2. Letni akcijski programi določajo cilje, področja intervencije, pričakovane rezultate, upravljalne postopke in skupni znesek načrtovanega financiranja. Pri tem upoštevajo izkušnje, pridobljene s preteklim izvajanjem pomoči Skupnosti. Zajemajo opis dejavnosti, ki se financirajo, navedbo zneskov, dodeljenih posamezni dejavnosti, in okvirni časovni razpored izvedbe. Cilji morajo biti merljivi in zanje morajo obstajati časovno opredeljena merila uspešnosti.
3. Letni akcijski programi in njihove morebitne revizije ali razširitve se sprejmejo v skladu s postopkom, določenim v členu 17(2). V primerih, ko spremembe letnih akcijskih programov ne presegajo 20 % skupnega zneska, ki jim je dodeljen, take spremembe sprejme Komisija. O tem obvesti Odbor iz člena 17(1).
4. Če letni akcijski program še ni bil sprejet, lahko Komisija izjemoma na podlagi strateških dokumentov iz člena 5 sprejme ukrepe, ki niso določeni v letnem akcijskem programu, v skladu z istimi pravili in postopki kot za letne akcijske programe.

Člen 7

Posebni ukrepi

1. Ne glede na člen 5 lahko Komisija v primeru nepredvidenih in ustrezno utemeljenih potreb ali izjemnih okoliščin sprejme posebne ukrepe, ki niso zajeti v strateških dokumentih.

2. Posebni ukrepi določajo cilje, področja dejavnosti, pričakovane rezultate, postopke upravljanja in skupni znesek financiranja. Zajemajo opis dejavnosti, ki se financirajo, navedbo zneskov, dodeljenih posamezni dejavnosti, in okvirni časovni raspored njihovega izvajanja. Vključujejo opredelitev kazalcev uspešnosti, ki jih je treba nadzorovati pri izvajanju posebnih ukrepov.

3. Kadar stroški takih ukrepov znašajo ali presegajo 3 000 000 EUR, jih Komisija sprejme v skladu s postopkom, določenim v členu 17(2).

4. Pri posebnih ukrepih, pri katerih so stroški pod 3 000 000 EUR, Komisija pošlje ukrepe Evropskemu parlamentu in državam članicam v vednost v roku desetih delovnih dni po sprejetju take odločitve.

Člen 8

Podporni ukrepi

1. Financiranje Skupnosti v skladu s to uredbo lahko krije odhodke v zvezi s pripravo, nadaljnjim ukrepanjem, spremljanjem, revizijo in vrednotenjem dejavnosti, ki so neposredno potrebni za izvajanje te uredbe in dosego njenih ciljev (npr. odhodki za študije, sestanke, obveščanje, ozaveščanje, usposabljanje in objavljanje, vključno z ukrepi za usposabljanje in izobraževanje partnerjev civilne družbe, odhodki v zvezi z računalniškim omrežjem za izmenjavo informacij in kater koli drugi odhodki za upravno ali tehnično pomoč, potrebno za upravljanje programa). Kjer je ustrezno, lahko krije tudi odhodke za ukrepe, ki še posebno poudarjajo skupnostni značaj ukrepov pomoči in za dejavnosti, ki so usmerjene v razlago ciljev in rezultatov ukrepov pomoči splošni javnosti v zadevnih državah.

2. Financiranje Skupnosti krije tudi odhodke delegacij Komisije za upravno podporo, potrebno za upravljanje dejavnosti, financiranih v skladu s to uredbo.

3. Komisija sprejme podporne ukrepe, ki niso zajeti v strateških dokumentih iz člena 5, v skladu s členom 7(3) in (4).

Člen 9

Ad hoc ukrepi

1. Ne glede na člen 5 lahko Komisija zagovornikom človekovih pravic, ki se odzovejo na nujno potrebo po zaščiti, dodeli majhna sredstva na ad hoc osnovi.

2. Komisija redno obvešča Evropski parlament in države članice o izvajanih ad hoc ukrepih.

Člen 10

Upravičenost

1. Brez poseganja v člen 14 so naslednji organi in akterji, ki delujejo neodvisno in odgovorno, upravičeni do financiranja v skladu s to uredbo za namene izvajanja ukrepov pomoči iz členov 6, 7 in 9:

- a) organizacije civilne družbe, vključno z nevladnimi neprofitnimi organizacijami in neodvisnimi političnimi ustanovami, organizacije, ki slonijo na skupnosti, zasebne neprofitne agencije, ustanove in organizacije ter njihove mreže na lokalni, nacionalni, regionalni in mednarodni ravni;
- b) javne neprofitne agencije, ustanove in organizacije ter mreže na lokalni, nacionalni, regionalni in mednarodni ravni;
- c) nacionalna, regionalna in mednarodna parlamentarna telesa, kadar je to pomembno za dosego ciljev tega instrumenta, razen če se predlagani ukrep lahko financira iz povezanega instrumenta Skupnosti za zunanjo pomoč;
- d) mednarodnih in regionalnih medvladnih organizacij;
- e) fizične osebe, kadar je to potrebno za dosego ciljev te uredbe.

2. Drugi organi ali akterji, ki niso naštet v odstavku 1, se lahko financirajo izjemoma in v ustrezno utemeljenih primerih, če je to potrebno za dosego ciljev te uredbe.

Člen 11

Postopki upravljanja

1. Ukrepi pomoči, financirani v skladu s to uredbo, se izvedejo v skladu z Uredbo Sveta (ES, Euratom) št. 1605/2002 z dne 25. junija 2002 o finančni uredbi, ki se uporablja za splošni proračun Evropskih skupnosti ⁽¹⁾ in njenimi morebitnimi spremembami centralizirano ali s skupnim upravljanjem z mednarodnimi organizacijami v skladu s členom 53(1) navedene uredbe.

⁽¹⁾ UL L 248, 16.9.2002, str. 1.

2. V primeru sofinanciranja in v drugih ustrezno utemeljenih primerih lahko Komisija v skladu s členom 54 Uredbe (ES, Euratom) št. 1605/2002 sklene, da naloge izvajanja javnih pooblastil in zlasti naloge izvrševanja proračuna prenese na organe iz člena 54(2)(c) navedene uredbe.

Člen 12

Proračunske obveznosti

1. Proračunske obveznosti nastanejo na podlagi odločitev, ki jih sprejme Komisija v skladu s členi 6, 7, 8 in 9.

2. Financiranje Skupnosti ima lahko eno od naslednjih pravnih oblik, med drugim:

- a) sporazumi o nepovratnih sredstvih, odločbe o nepovratnih sredstvih ali sporazumi o prispevanju;
- b) sporazumi na podlagi člena 54 Uredbe (ES, Euratom) št. 1605/2002;
- c) pogodbe javnih naročil;
- d) pogodbe o zaposlitvi.

Člen 13

Vrste financiranja

1. Financiranje Skupnosti ima lahko naslednje oblike:

- a) projekti in programi;
- b) nepovratna sredstva za financiranje projektov, ki jih predložijo mednarodne in regionalne medvladne organizacije iz člena 10(1)(d);
- c) majhni prispevki zagovornikom človekovih pravic iz člena 2(1)(b)(ii) za financiranje nujno potrebnih ukrepov za zaščito na podlagi člena 9(1);
- d) sredstva za pomoč pri stroških poslovanja Urada visokega komisarja ZN za človekove pravice;
- e) nepovratna sredstva za pomoč pri stroških poslovanja Evropskega meduniverzitetnega centra za človekove pravice in demokratizacijo (EIUC), zlasti za evropski magistrski program na področju človekovih pravic in demokratizacije ter za program štipendij „EU-UN Fellowship Programme“, ki sta v celoti dostopna državljanom tretjih držav, pa tudi za podporo drugih dejavnosti izobraževanja, usposabljanja in raziskovanja, ki spodbujajo človekove pravice in demokratizacijo;

f) prispevki v mednarodne sklade, kot so skladi, ki jih upravljajo mednarodne ali regionalne organizacije;

g) človeški in materialni viri za učinkovito izvajanje misij Evropske unije za opazovanje volitev;

h) javna naročila, kakor so opredeljena v členu 88 Uredbe (ES, Euratom) št. 1605/2002.

2. Ukrepi, financirani v skladu s to uredbo, so upravičeni do sofinanciranja s strani naslednjih subjektov, zlasti:

- a) držav članic in njihovih lokalnih oblasti in zlasti njihovih javnih in paradržavnih agencij;
- b) drugih držav donatork in zlasti njihovih javnih in paradržavnih agencij;
- c) mednarodnih in regionalnih medvladnih organizacij;
- d) družb, podjetij, drugih zasebnih organizacij in podjetij, sindikatov, združenj sindikatov ter drugih nedržavnih akterjev.

3. Pri vzporednem sofinanciranju se projekt ali program razdeli na več jasno prepoznavnih delov, pri čemer vsakega financira drug partner, ki zagotavlja sofinanciranje na tak način, da je končno uporabo financiranja vedno mogoče prepoznati. Pri skupnem sofinanciranju si celotni strošek projekta ali programa razdelijo partnerji pod pogojem, da se sofinanciranje in viri združijo tako, da ni mogoče prepoznati vira financiranja za katero koli dejavnost, prevzeto v okviru projekta ali programa.

4. Pri skupnem sofinanciranju lahko Komisija prejema in upravlja sredstva v imenu organov iz odstavka 2(a), (b) in (c) za namen izvajanja skupnih ukrepov. Taka sredstva se obravnavajo kot namenski prejemki v skladu s členom 18 Uredbe (ES, Euratom) št. 1605/2002.

5. Pri sofinanciranju in v drugih ustrezno utemeljenih primerih lahko Komisija naloge izvajanja javnih pooblastil in zlasti naloge izvrševanja proračuna prenese na organe iz člena 54(2)(c) Uredbe (ES) št. 1605/2002.

6. Pomoč Skupnosti se ne uporablja za plačilo davkov, carin ali prispevkov v državah upravičenkah.

Člen 14

Pravila o udeležbi in pravila o poreklu

1. Postopkov pridobivanja javnih naročil ali nepovratnih sredstev, financiranih v skladu s to uredbo, se lahko udeležijo vse fizične osebe, ki so državljani države članice Skupnosti, države pristopnice ali uradne države kandidatke, kakor jih je priznala Evropska skupnost, ali države članice Evropskega gospodarskega prostora, ali pravne osebe s sedežem v teh državah.

Postopkov pridobivanja javnih naročil ali nepovratnih sredstev, financiranih v skladu s to uredbo, se lahko udeležijo tudi vse fizične osebe, ki so državljani države v razvoju, ali pravne osebe s sedežem v državi v razvoju, kakor jo opredeljuje Odbor za razvojno pomoč Organizacije za gospodarsko sodelovanje in razvoj (OECD/DAC), poleg fizičnih in pravnih oseb, ki izpolnjujejo pogoje na podlagi te uredbe. Komisija objavi in posodablja seznam držav v razvoju, ki ga je uvedel OECD/DAC, v skladu z rednimi pregledi tega seznama, in o tem obvesti Svet.

2. Postopkov pridobivanja javnih naročil ali nepovratnih sredstev, financiranih v skladu s to uredbo, se lahko udeležijo tudi vse fizične osebe, ki so državljani katere koli države, ki ni navedena v odstavku 1, ali pravne osebe s sedežem v taki državi, če je bil vzpostavljen vzajemni dostop do zunanje pomoči. Vzajemni dostop se odobri, kadar država prizna upravičenost pod enakimi pogoji za države članice in zadevno državo prejemnico.

Vzajemni dostop se vzpostavi s posebnim sklepom v zvezi z zadevno državo ali zadevno regionalno skupino držav. Tak sklep se sprejme v skladu s postopkom, določenim v členu 17(2), in velja najmanj eno leto.

3. Postopkov pridobivanja nepovratnih sredstev ali javnih naročil, financiranih v skladu s to uredbo, se lahko udeležijo mednarodne organizacije.

4. Določbe odstavkov 1, 2 in 3 ne posegajo v udeležbo kategorij organizacij, ki izpolnjujejo pogoje zaradi svoje narave ali lokalizacije glede na cilje ukrepa, ki naj bi bil izveden.

5. Strokovnjaki imajo lahko katero koli državljanstvo. To ne posega v kakovostne in finančne zahteve iz pravil Skupnosti, ki veljajo za javno naročanje.

6. Če se ukrepi, financirani v skladu s to uredbo, izvajajo centralizirano in posredno s prenosom pooblastil na specializirane organe Skupnosti, mednarodne ali nacionalne organe javnega sektorja ali osebe zasebnega prava, ki opravljajo javne storitve

v skladu s členom 54(2)(c) Uredbe (ES, Euratom) št. 1605/2002, se lahko postopkov upravljalnega organa v zvezi z javnim naročanjem in dodeljevanjem sredstev udeležijo fizične osebe, ki so državljani držav z dostopom do pogodb in sredstev Skupnosti v skladu z načeli iz odstavka 1 tega člena in katerih koli drugih držav, ki izpolnjujejo pogoje v skladu s pravili in postopki upravljalnega subjekta, ter pravne osebe s sedežem v teh državah.

7. Kadar pomoč Skupnosti zadeva dejavnost, izvedeno prek mednarodne organizacije, se lahko ustreznih pogodbenih postopkov udeležijo vse fizične in pravne osebe, ki izpolnjujejo pogoje v skladu s tem členom, ter vse fizične in pravne osebe, ki izpolnjujejo pogoje v skladu s pravili te organizacije, pri čemer je treba zagotoviti enako obravnavo vseh donatorjev. Ista pravila veljajo za zaloge, materiale in strokovnjake.

8. Kadar financiranje Skupnosti zadeva dejavnost, ki jo sofinancira tretja država, pod pogojem vzajemnosti, ali regionalna organizacija ali država članica, se lahko ustreznih pogodbenih postopkov udeležijo vse fizične in pravne osebe, ki izpolnjujejo pogoje v skladu s tem členom, ter vse fizične in pravne osebe, ki izpolnjujejo pogoje v skladu s pravili take tretje države, regionalne organizacije ali države članice. Ista pravila veljajo za zaloge, materiale in strokovnjake.

9. Vse zaloge in materiali, nabavljeni v okviru pogodbe, financirane v skladu s to uredbo, morajo imeti poreklo v Skupnosti ali upravičeni državi, kakor je opredeljena v odstavkih 1 in 2. Izraz „poreklo“ je za namene te uredbe opredeljen v zadevni zakonodaji Skupnosti o pravilih o poreklu za carinske namene.

10. Komisija lahko v ustrezno utemeljenih primerih dovoli udeležbo fizičnih in pravnih oseb iz držav s tradicionalnimi gospodarskimi, trgovskimi ali geografskimi povezavami s sosednjimi državami ali iz drugih tretjih držav ter nabavo in uporabo zalog in materialov različnega porekla.

11. Odstopanja so lahko utemeljena, če izdelki in storitve na trgih zadevnih držav niso dostopni, v izredno nujnih primerih, ali če pravila o upravičenosti onemogočijo uresničitev projekta, programa ali ukrepa ali jo preveč otežijo.

12. Ponudniki, ki so jim bile dodeljene pogodbe, morajo upoštevati poglobitve mednarodno sprejete delovne standarde, kot so poglobitveni delovni standardi Mednarodne organizacije dela, konvencije o svobodi združevanja in pravici do kolektivnega pogajanja, odpravi prisilnega in obveznega dela, odpravi diskriminacije glede na zaposlitev in poklic ter odpravi dela otrok.

Člen 15

Zaščita finančnih interesov Skupnosti

1. Kateri koli sporazum ali pogodba, ki izhaja iz izvajanja te uredbe, vsebuje določbe, ki zagotavljajo zaščito finančnih interesov Skupnosti, zlasti v zvezi z goljufijami, korupcijo in katerimi koli drugimi nepravilnostmi v skladu z Uredbo Sveta (ES, Euratom) št. 2988/95 z dne 18. decembra 1995 o zaščiti finančnih interesov Evropskih skupnosti ⁽¹⁾, Uredbo Sveta (Euratom, ES) št. 2185/96 z dne 11. novembra 1996 o pregledih in inšpekcijah na kraju samem, ki jih opravlja Komisija za zaščito finančnih interesov Evropskih skupnosti pred goljufijami in drugimi nepravilnostmi ⁽²⁾ in Uredbo (ES, Euratom) št. 1073/1999 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. maja 1999 o preiskavah, ki jih izvaja Evropski urad za boj proti goljufijam (OLAF) ⁽³⁾.

2. Sporazumi in pogodbe izrecno določajo, da sta Komisija in Računsko sodišče pristojna za revizijo na podlagi dokumentacije in na kraju samem pri vseh izvajalcih in podizvajalcih, ki so prejeli sredstva Skupnosti. Prav tako izrecno pooblaščajo Komisijo, da izvaja kontrolne in inšpekcijske preglede na kraju samem, kakor je določeno v Uredbi (Euratom, ES) št. 2185/1996.

Člen 16

Vrednotenje

1. Komisija redno spremlja in pregleduje svoje programe ter vrednoti učinkovitost, skladnost in doslednost njihovega načrtovanja, kjer je možno prek neodvisnih zunanjih vrednotenj, da bi ugotovila, ali so bili cilji uresničeni, in da bi lahko oblikovala priporočila za izboljšanje prihodnjih dejavnosti. Upoštevajo se predlogi Evropskega parlamenta ali Sveta za neodvisna zunanja vrednotenja.

2. Komisija pošlje svoja poročila o vrednotenju Odboru iz člena 17(1) in Evropskemu parlamentu v vednost. Države članice lahko zahtevajo razpravo o posebnih vrednotenjih v Odboru iz člena 17(1). Rezultati se upoštevajo pri oblikovanju programov in dodeljevanju sredstev.

3. Komisija združuje vse interesne skupine, kakor je ustrezno, v fazi vrednotenja pomoči Skupnosti, zagotovljene v skladu s to uredbo. Spodbuja se skupno vrednotenje z državami članicami, mednarodnimi organizacijami ali drugimi organi.

NASLOV III

KONČNE DOLOČBE

Člen 17

Odbor

1. Komisiji pomaga Odbor za demokracijo in človekove pravice, v nadaljevanju „Odbor“.

2. Pri sklicevanju na ta, se uporabljata člena 4 in 7 Sklepa 1999/468/ES, ob upoštevanju določb člena 8 Sklepa. Rok iz člena 4(3) Sklepa 1999/468/ES je 30 dni.

3. Odbor sprejme svoj poslovnik.

Člen 18

Letno poročilo

1. Komisija prouči napredek, dosežen pri izvajanju ukrepov pomoči, sprejetih v skladu s to uredbo, ter Evropskemu parlamentu in Svetu predloži letno poročilo o izvajanju in rezultatih ter, kolikor je to mogoče, najpomembnejših učinkih in vplivih pomoči. Poročilo je sestavni del letnega poročila o izvajanju razvojne politike Evropske skupnosti in zunanje pomoči ter letnega poročila EU o človekovih pravicah.

2. Letno poročilo mora vsebovati informacije v zvezi s prejšnjim letom o financiranih ukrepih, rezultatih spremljanja in vrednotenja, vpletenosti zadevnih partnerjev ter izvajanju proračunskih obveznosti in plačil, razčlenjenih glede na globalne, regionalne in nacionalne ukrepe ter področja pomoči. Komisija oceni rezultate pomoči in pri tem v največji meri uporabi specifične ter merljive kazalce svoje vloge pri izpolnjevanju ciljev te uredbe.

Člen 19

Finančna sredstva

Finančna sredstva za izvajanje te uredbe za obdobje 2007–2013 znašajo 1 104 000 000 EUR. Letna finančna sredstva odobri proračunski organ v mejah finančnega okvira 2007–2013.

⁽¹⁾ UL L 312, 23.12.1995, str. 1.

⁽²⁾ UL L 292, 15.11.1996, str. 2.

⁽³⁾ UL L 136, 31.5.1999, str. 1.

*Člen 20***Pregled**

Komisija najpozneje do 31. decembra 2010 Evropskemu parlamentu in Svetu predloži poročilo, v katerem je ovrednoteno izvajanje te uredbe v prvih treh letih, po potrebi z zakonodajnim predlogom, ki v to uredbo vpeljuje potrebne spremembe.

Ta uredba je v celoti zavezujoča in se neposredno uporablja v vseh državah članicah.

V Bruslju, z dne 20. decembra 2006

Za Evropski parlament
Predsednik
J. BORRELL FONTELLES

*Člen 21***Začetek veljavnosti**

Ta uredba začne veljati dan po objavi v Uradnem listu Evropske unije.

Uporablja se od 1. januarja 2007 do 31. decembra 2013.

Za Svet
Predsednik
J. KORKEAOJA
